

Es dirigeix al senyor Macià i li diu: «Dirigiu-nos què és el què hem de fer i el poble ho farà».

Pere Iglésies defensa els homes de l'Esquerra dels atacs i les insidies dels enemics. Aludeix la Llei de Defensa de la República i afirma que sols ha d'inquietar als que sempre han viscut fora de la llei, gaudint de tots els privilegis.

Parlen després Andreu Fusté, Alexandre Forcades i Roc Boronat.

Josep Fontbernat fa un crit d'atenció als joves allistats en les fileres d'Estat Català. I senyala el perill de possibles moviments reaccionaris sota l'aparença d'un fals radicalisme.

Pujol i Font, diputat de la Generalitat, fa una glosa del tríptic Llibertat, Igualtat i Fraternitat. Ataca els falsos liberals, que en la defensa de la sobirania de l'Estat es mostren com hereus d'aquell Felip V d'execrable memòria.

El diputat a Corts senyor Lluhi i Vallescà combat a Miquel Maura i als qui al Parlament fan tasca separatista. Preconitza la unió de tots els homes liberals d'Espanya. Recorda unes paraules de Manuel Azaña quan vingué a Barcelona amb l'ambaixada d'intel·lectuals castellans: «Mentre a Espanya no hi hagi llibertat, Catalunya no obtindrà tampoc la seva llibertat».

Qualifica de gran encert l'atorgació del vot a les dones. Es refereix a la qüestió religiosa. Diu que ningú no esperi actituds de violència, ni persecucions.—No volem màrtirs!—exclama. I si les ordres religioses són privades de la llibertat d'ensenyar—diu—és perquè no hi pot haver llibertat pels que lluiten en contra de la llibertat. La República—afegeix—respectarà les creències religioses, però s'oposarà a tot privilegi. I si hem complert a les Corts, que ho digui el poble. (Ovació.)

Ventura Gassol expressa la seva satisfacció de parlar per primera vegada davant del nostre poble. Diu que així com en les llegendes a una senyal màgica fugen els mals esperits, ara també, a la senyal que és la voluntat del poble fugen els seus eterns enemics.

Recorda els fets de Prats de Molló, i diu que foren una punyalada contra la Dictadura i la Monarquia, tot i el seu fracàs. Aquell procés a França, fou el procés del Rei i del Dictador. Aludeix el nostre conveí i amic Palau, que era a Prats de Molló, i aquell ha de presentar-se a requeriments del públic, que l'ovaciona. Té unes paraules d'elogi per a Rosa Garriga, que ocupa un lloc a la presidència de l'acte. En ella—diu—que és urdidora, veig la dona catalana que urdeix la bandera de la pàtria, no feta de drap, sinó amb un càlid sentit d'humanitat que, per la defensa de la Llibertat, ajuntarà amb les banderes de tots els pobles liberals.

Recorda les hores d'angúnia al Parla-

ment. Senyala la comunió de pensament amb els homes de les terres germanes d'Ibèria, opreses pels polítics professionals, enemics seus i enemics del poble català. Aquests—diu—són els separatistes i no nosaltres.

Defensa l'ensenyament a les escoles amb la llengua materna. No admet la superioritat de cap cultura. Encara que la nostra—diu—fos la de la gent més baixa, nosaltres la voldríem, perquè fóra la nostra. Exalta la cultura catalana. Recorda el Parlament català, un dels primers d'Europa, i les seves Lleis, en les quals aprenien altres pobles. Cap llengua—diu—no pot imposar-se.

En to humorístic es refereix als que passen tanta ànsia pels catalans, temerosos de que encepuguin i caiguin. Recorda la «Oda a la Pàtria», d'Aribau, que fou l'inici de la renaixença catalana, i afirma que el poble de Catalunya, si se'l volgués endogalar, sabria cridar, amb el poeta: L'ànima és meua!

Finalment evoca els dies d'enyorament en les terres del Brasil i fa un elogi del Vallès, i expressa la seva confiança en la nostra gent per l'afirmació de la llibertat a Catalunya i a tot Espanya.

Ventura Gassol en acabar el seu vibrant parlament és xardorosament aplaudit, tal com ho han estat tots, i molt particularment Lluhi i Vallescà. Però l'anunci de que va a parlar Francesc Macià provoca una explosió d'entusiasme del públic.

Conciutadans—diu Macià.—Les meves paraules avui seran de pau i d'amor. Hi ha entre tots els homes qüestions que els ajunten i altres que els separen. Però jo us asseguro, amics meus, que n'hi ha moltes més que els ajunten. Nosaltres volem una Catalunya en que els odis i rancúnies, avui justificats, s'acabin, i sols hi hagi l'amor entre tots els catalans. Per aquest amor, que són els nostres ideals, havem de lluitar sense defalliments. La nostra obra és d'amor: d'amor als infants, als obrers, als desvalguts, a tots els homes. I no sols de Catalunya, sinó de tot Espanya i de tot el món.

Aquest sentiment d'amor, que omple la meua ànima, i que tenim en el fons tots els homes d'esquerra, diuen els enemics nostres que és tot el contrari; diuen que és odi. I ho diuen perquè, en reclamar la justícia igual per tots, la distribució favoreix aquell que n'és més necessitat. I és l'obrer i l'home humil el què ha de beneficiar-se més d'aquesta obra d'amor.

Segueix el senyor Macià exposant els seus propòsits en favor dels necessitats. L'obra escolar perquè els fills dels obrers i els dels banquers siguin iguals. L'obra de sanitat i d'higiene per a fer més humana l'existència de l'obrer, que avui ha de viure en forma que entristeix i que subleva. L'obra en favor del nen i de la maternitat...

Explica l'obra social tot just iniciada per la Generalitat i que ha valgut l'atac de «La Veu de Catalunya».

Aquesta obra d'amor—segueix dient el venerable patrici,—és la única possible, com ho demostra el fracàs d'aquests homes de tant talent, però mancats del sentiment d'amor.

I acaba dient que ningú no pot anar contra de l'Estatut; expressa la seva confiança en la tasca dels parlamentaris, i afirma el seu amor a tots els pobles d'Espanya.

L'entusiasme es desborda. Josep Piñel amb prou feines pot regraciar l'assistència del públic a l'acte. La gent no desallotja el local. En baixar el senyor Macià de l'escenari, dones i noies s'acosten a l'Avi. I l'Avi petoneja els nins, que el veuen com el Rei Blanc dels seus somnis més hermosos. Es un espectacle inoblidable. Tot el llarg passadis, el vestibol, el cafè, fins que és al carrer i és dalt de l'auto, a l'Avi s'allarguen totes les mans i tothom vol ésser a la seva vora.

A les dugues de la matinada ha acabat aquest acte grandios que ha estat la visita de Francesc Macià a Granollers.

Pels carrers, mullats per la pluja que encara dura, s'esparrama la multitud. I l'auto del President és seguit amb aclamacions fins que no troba gent. I tornen als seus pobles els que han vingut per a assistir a la festa.

Un quart més tard s'ha produït una interrupció en la llum elèctrica. Sort que no s'ha produït a l'hora del miting!

Edisson

Heu-vos ací un dels noms que han assolit una major popularitat mundial i una més gran admiració. El nom d'Edisson ha tingut una ressonància justificada per la seva vida de treball i pel seu talent, i, com el nom de tots els genis, perdurarà en el record de la Humanitat.

Edisson, que suara ha mort, als 84 anys, ha estat un dels més grans revolucionaris del món. Possiblement mai la política no l'apassionà i fins i tot potser era de temperament conservador. Però la seva obra, com la de totes les grans individualitats, posada al servei del progrés humà, ha contribuït a fer la més gran revolució que els homes havem vist. I és que les revolucions no es fan pas totes als carrers ni a les casernes, sinó que moltes es produeixen en els laboratoris.

Edisson és una de les figures més altes dels nostres temps. La seva biografia és una història èpica. El petit venedor de diaris i impresor després, fou el primer editor d'un diari en un ferrocarril. I els invents seus, i les seves aplicacions pràctiques a les pensades més genials, el féu creditor a l'estima universal.

Des d'aquest reconet de món, volem dir també la nostra admiració a aquest home, el nom del qual fou, per durant molt temps, en el frontís d'una sala de projeccions de nostra ciutat, en aquells dies de la postneixença del cinema, quan Max Linder era l'idol de les nostres admiracions.

PLÀCID